

Hij heeft een knoepert van een tumor in zijn hoofd. Dichter, schrijver, performer **Bart Chabot** begint eigenlijk pas net te voelen wat dat voor zijn leven betekent: 'Ik ben kwetsbaarder geworden.'

Toen we Bart Chabot vroegen om een zelfportret, stuurde hij deze tekening.

‘Soms denk ik: Yolanda heeft een kat in de zak gekocht’

Hij heeft een vers gevoel van boosheid.

Strijdbaarheid ook, dat hij nog zo veel mogelijk wil schrijven voor oktober 2012. Dan moet blijken of de tumor, grootte golfbal, is gestopt met groeien.

Tegen journalist Sara van Gorp probeert Bart Chabot net zo eerlijk te zijn als tegen zichzelf.

We lunchen urenlang in zijn vaste interviewstek. Hier spraken we elkaar een paar jaar geleden ook, samen met Martin Bril en Ronald Giphart, een hilarisch en openhartig gesprek naar aanleiding van hun tournee *De grote liefde*. Hier zat ik ook met Barts vrouw Yolanda voor de rubriek ‘Zij van’, om te horen hoe ze dat nou doen, al zo’n 25 jaar knettergek zijn op elkaar.

Nu liggen de kaarten anders. Tuurlijk, Bart Chabot praat nog steeds vijf kwartier in een uur en tuurlijk, hij vertelt nog steeds hilarische verhalen. Maar: een jaar geleden werd een – goedaardige – tumor geconstateerd. Die is inmiddels bestraald, waardoor de groei zou moeten stoppen. Omdat de boosdoener maar één tot twee millimeter per jaar groeit, blijkt pas laat of de bestraling is aangeslagen. Zo niet, dan moet hij alsnog onder het mes voor een operatie die niet zonder risico’s is.

‘Het is een ongewisse tijd, ik hang tussen de dingen in. Tot een paar weken geleden ging het heel aardig, geestelijk. Ik had er eigenlijk niet zo veel last van. Ja, het is rot dat ik slecht hoor en ja, het is erg dat ik ’s avonds omval als ik opsta, omdat mijn evenwichtsorgaan slecht is. Dat ik soms peilloos moe ben. Dat het hele linker-

gedeelte van mijn gezicht minder gevoelig is, tintelend, dik, alsof de verdoving van de tandarts uitwerkt. Maar als je in Kunduz op een bermbom stapt, heb je echt reden tot piepen. Bij mij is het goedaardig – als het kwaadaardig is, ben je pas echt de klos. Zo dacht ik. Het is eigenlijk pas de laatste weken dat ik downer word, dat het begint door te dringen dat er echt wel iets aan de hand is. Het begint in te zinken. Ik heb heel lang gedacht dat dit een fase was, iets van voorbijgaande aard. Nu zie ik: dit is het dus eigenlijk en als ik geluk heb, blijft het hiertoe beperkt. Ik heb heel veel last. Door de medicijnen blijf ik overeind, kan ik straks weer aanschuiven bij Pauw en Witteman en zit ik nu hier. Maar dat patiënterige word ik spuugzat. Zo langzamerhand is de party wel over. Ik kan af en toe wel janken. Het is dag en nacht aanwezig.

Yolanda heeft me zien veranderen van een sterke man die nooit moe was, in een... tja, toch een patiënt. Ik ben kwetsbaarder geworden. Als we met z’n tweeën in het donker lopen, grijp ik onmiddellijk naar haar hand. Uit liefde, ook wel, maar toch ook uit praktische overwegingen. Dat weet zij natuurlijk ook, vaak pakt zij m’n hand al. Ik vertrouw m’n stap niet helemaal, vertrouw mezelf niet helemaal. Het is tasten.

Ik moet heel eerlijk zeggen: ik denk dat ik niet zo’n leuke man ben om mee te leven. Ik ben altijd ontzettend op werk gefixeerd geweest, op resultaat. Dat is alleen maar erger geworden. Toen vorig jaar die tumor werd gevonden, heb ik de balans opgemaakt. Liefde, kinderen, vriendschappen, dat was altijd oké. Werk niet. Ik heb dat heel erg laten liggen, te veel tijd besteed aan flauwekul. Lol getrapt op tv. Yolanda

kon er woedend over worden: ‘Sta jij als een imbeciel bij *Sterren dansen op het ijs*, en daar moet ik naast gaan lopen!’ Nu wil ik in de anderhalf jaar die ik heb tot de uitslag, inhalen wat ik heb laten liggen. Vier romans moeten dan af zijn. Ik heb nu wel meer vrije tijd gekregen omdat ik niet meer optreed. Ik kook en dan is het *family life*. Ik distantieer me wel vaak, dan ga ik ’s avonds in de keuken met hond Bril zitten lezen. Maar vroeger zat ik op mijn kamer met de deur dicht. Yolanda houdt van films, wil graag samen kijken. Dat deed ik nooit omdat ik moeite had mijn aandacht te houden bij een rolprent met een duur van 120 minuten. Tegenwoordig ga ik naast haar zitten en kijk mee. Als het me niet boeit, pak ik een van mijn rock-’n-roll-tijdschriften, *Q of Mojo of NME of Uncut* en ga lekker lezen. Maar de eerlijkheid gebiedt me te zeggen: ik zie zowaar weleens films die me tot de aftiteling boeien. Vooral de Italiaanse cinema.

Kijk, alle artiesten zijn egocentrische mensen, ik ook. Ik ben altijd bezig iets te bedenken, het gaat altijd om jou, dat is voor een partner al knap vervelend. En nu... Ik probeer het om te draaien: stel nou dat ik Yolanda ben en zij mij. Zij is een levenslustige, mooie, sterke vrouw en ze zit met een man met een goedaardige tumor, die altijd op zichzelf gericht is geweest. Dan zou ik me kunnen voorstel-

len dat haar toch het idee bekruipt: ik heb een kat in de zak gekocht. Altijd egocentrisch geweest, die man, en nu kan ik ook nog de rest van mijn leven in een half-verzorgende rol door gaan brengen. Ik vraag weleens aan haar: ‘Hou je nog van me?’ ‘Ja.’ ‘Ondanks alles?’ ‘Dankzij alles’, zegt Yolanda dan.

Ik heb geen doodvonnis gekregen, toch werk ik als een bezetene. Ik richt me op het schrijven, ik kan niet anders. Ik hóef niet alles in die anderhalf jaar in te halen. Het is goedaardig, als ik word geopereerd ga ik niet dood aan die tumor. Alleen: ik heb niet zo’n goed gevoel bij de operatie. Mensen die geopereerd zijn, komen allemaal anders terug. Je raakt toch beschadigd. Die tumor zit heel dicht bij de kleine hersenen en de hersenstam. Het is geen konijnenhok dat je in elkaar timmert. De bestraling die ik nu heb gehad, is een lichte behandeling. Nou, de gevolgen zijn behoorlijk indrukwekkend, moet ik zeggen. En dat is nog light vergeleken bij de operatie. Psychisch gezien kom je er anders uit, je wordt wat vlakker. En jaaa, ik kan wel wat hebben, haha, maar toch. De ziekte raakt niet de kern van mijn identiteit, maar ik verander wel. Ik ben wat stiller geworden, rustiger. Iets meer een beschouwer. Transformatie; ik ben ik,

maar ik word anders door de gebeurtenissen. Net zoals je jezelf kunt heruitvinden. Ik heb mezelf al eens heruitgevonden, door na mijn jeugd te kiezen voor het dichterschap. Ik heb geen contact meer met mijn familie, ook nu ik ziek ben is dat geen overweging. Ik was voorbestemd om te gaan studeren en een reguliere betrekking te krijgen. Mijn vader was ambtenaar bij Buitenlandse Zaken. In de tijd dat ik vriendschap sloot met Herman Brood was hij consul in Vancouver. Die werelden lagen te ver uiteen.

Ik kwam niet meer thuis omdat ik in militaire dienst zat, en daarna ging ik Nederlands studeren. Mijn ouders woonden in Canada dus we zagen elkaar sowieso bijna niet. Zo zijn we uit elkaar gegroeid. Er zijn nog wel wat pogingen geweest, bijna 24 jaar geleden, met Yolanda. Ze hebben alleen Sebastiaan gezien toen hij klein was, mijn andere drie zoons niet. Ik mis dat contact ook niet.

Dat bedoelde ik met: ik heb mezelf heruitgevonden. Voor mij is mijn jeugd een totaal andere wereld. Ik zie alleen in Sebastiaan iets van mezelf terug, hij heeft een *wild streak*. Maar verder, nee. Ik was een getroebleerd kind. Ik was anders, toen al. Nu is er meer begrip voor, toen totaal niet. Het werd de kop ingedrukt. Letterlijk. Daar heb ik heel erg slechte herinneringen aan. Héél erg slecht.

Ik denk met afschuw terug aan mijn jeugd. Daarom ben ik zo gek op m’n kinderen. Omdat ik het zelf zo ontzettend niet naar mijn zin heb gehad, wil ik juist dat zij het optimaal hebben. Nou ben ik wel reëel, ik voed ze echt wel op, ik geef wel grenzen aan. Ook al ben ik natuurlijk ook geen echte man, ik ben een grote jongen. Dus de kinderen ervaren mij ook als een groot kind. Sterker nog, ik heb het gevoel dat de kinderen soms ervaren dat ze volwassener zijn dan ik. Ik kan de vader voor ze zijn die ik wil zijn, dat is heel goed gelukt. De jongens zijn echt dol op me. Als ik de stad inga, platen kopen, naar de stomerij, >

‘Omdat ik het zelf zo rot heb gehad, wil ik dat mijn kinderen het optimaal hebben’

‘Dat herken ik van Martin Bril: willen sterven als een oude indiaan’

neem ik altijd een kind mee. ‘Storm, we gaan brood halen.’ Dan drinken we warme chocomel met slagroom bij de bakker, is-ie gek op. Onder het mom van brood halen, zo maak je het leuk. Er is altijd wat te beleven met papa, dat zeggen de kinderen ook. De jongsten, Storm van 13 en Splinter van 15, hebben nog wel een beetje een vaderachtige figuur nodig. Voor hen zou het erg zijn als ik een jaar uit de running zou zijn door een operatie, of als ik er anders uit zou komen. De oudsten moeten zichzelf kunnen redden, en als dat niet zo is, heb ik als vader iets verkeerd gedaan. Sebastiaan woont op kamers, hij is 22, en Maurits is net geslaagd voor het gymnasium en gaat een jaar lang trekken in Australië, allemaal geen punt. Zij staan op eigen benen.

Yolanda is een powerhouse. Laten we heel eerlijk wezen: als ik morgen dood neerstort, gaat zij zo door. Ze denkt dat ze mij nodig heeft, maar dat is helemaal niet zo. Denkt ze wel, hou ik ook zo, anders lig ik eruit. Maar in principe heeft ze mij niet nodig. Dat maakt het wel makkelijker om er vrede mee te hebben als het fout gaat. Yolanda en de kinderen zijn de enigen die me op mijn slechtst hebben gezien. Na de bestraling zag ik er verschrikkelijk uit, als een lijk dat na een week of twee uit de sloot was gedregd. Gaten in m’n hoofd van het frame dat ze met vier schroeven hadden vastgeschroefd, voor de bestraling. Korstjes erop, en achter op m’n hoofd was de druk zo groot dat het af en toe sprong. Ik had ook nog heel heftige hallucinaties, *a wondering mind*. Nou, dat ga ik m’n vrienden niet aandoen. Ik herken het wel van Martin (Bril, red.): willen sterven als

een oude indiaan. Naar de buitenwereld presenteer je je sterk, krachtig en de problemen los je zelf op. Als je ziek bent, merk je hoe alleen je bent. Ja, als je serieus ziek wordt, kunnen je geliefden je begeleiden wat ze willen, maar je bent echt alleen. Ik heb toen niemand gezien. Sommigen vonden dat niet leuk, zeiden: ‘Je kunt je vrienden niet weghouden.’ Maar ik kan dat

wel. Ik wil niet dat ze denken: hij reageert niet adequaat. Schaamte is het niet. Ik wil niet dat mensen die me dierbaar zijn, mij zo kwetsbaar zien. Ik geef aan mezelf eigenlijk ook liever niet toe dat het niet goed gaat. Dat leidt tot niks. Je moet sterk zijn, je moet gewoon doorgaan en niet zeuren. Dat het niet goed gaat, is de waarheid, tuurlijk. Ik moet wennen aan het feit dat ik de rest van mijn leven patiënt ben, daar kom het wel op neer.’

MEER BART CHABOT

Veel mensen kennen hem als de man die druk gesticulerend en enthousiast zijn originele kijk geeft op de politiek, elke vrijdag bij *Pauw & Witteman*. Op papier werd dat het boek *De patatbalie*. Minder mensen kennen hem als dichter, terwijl hij dat wel van oorsprong is. Vriend Martin Bril maakte een bloemlezing van Chabots werk: *De Bril van Chabot*. Bart Chabot brak door met de biografie over Herman Brood, een van zijn beste vrienden. Met Martin Bril en Ronald Giphart toerde Bart door het land, net als met Jan Mulder en Remco Campert.

Bart Chabot (56) is getrouwd met Yolanda, samen hebben ze vier zonen: Sebastiaan (22), Maurits (19), Splinter (15) en Storm (13).

Over zijn ziekte schreef hij het openhartige boek *Diepere lagen - verslag van een bestraling*. De Bezige Bij, € 15,90, 233 blz.